

DIMENSIUNEA SECTORULUI PUBLIC ÎN ECONOMIILE UNIUNII EUROPENE ȘI EFICIENȚA UTILIZĂRII CHELTUIELILOR PUBLICE

CZU: 336.5.02:061.1 EU

MARDIROS Daniela ¹, AEVOAE George Marian ²^{1,2} Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Blvd Carol I, nr. 22, RomâniaE-mail: ¹mardirosdanielajob@gmail.com; ²aevoae@gmail.com

Summary: *The purpose of the paper is a quantitative analysis of the public sector's size, through a dual approach: budgetary revenues and, respectively, public expenditure. Regarding this latest budgetary aggregate, was interesting to follow the level of efficiency or better said, inefficiency in public money spending. The economic area analyzed was that of the European Union, grouped, respectively, on the East and West zone, and the time horizon envisaged was 2008-2017. The research's results allow the evolutionary characterization of the public sector dimension in the analyzed economies and their appreciation in terms of efficiency in the spending of public resources.*

Cuvinte cheie: sector public, venituri, cheltuieli, ineficiență

JEL Classification: H11, I31, H83

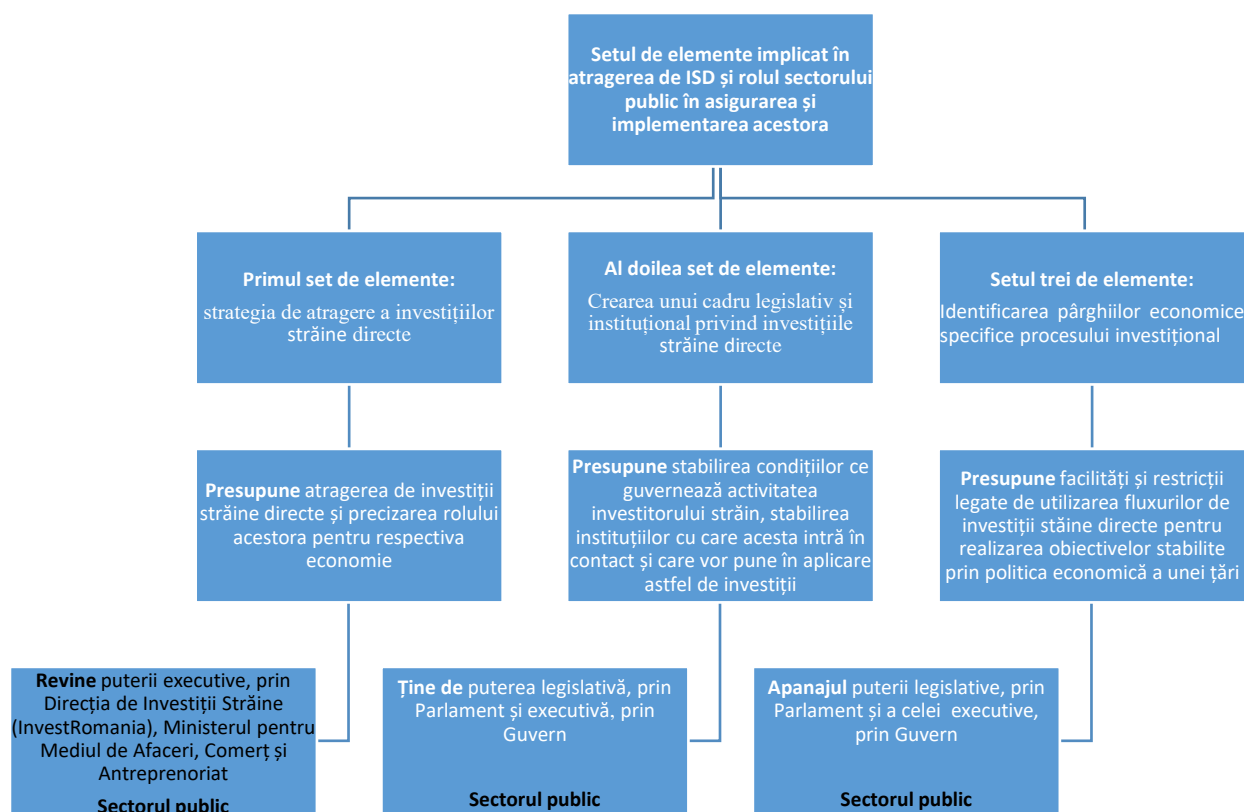
Introducere

Sectorul public, ca arie de manifestare a instituțiilor statului, a fost și este prezent în viața noastră din momentul nașterii, în spitale subvenționate de stat, pe parcursul formării profesionale în școli publice și până la apusul existenței (Stiglitz, 1988, p.3). Valențele sale cantitative ori calitative, ce conferă substanță rolului statului în economie (Stiglitz, Rosengard, 2015, p. 26), au suscitât permanent și deopotrivă, atât interesul autorilor de publicații economice (Trotman-Dickenson, 2016, p.73) cât și pe cel al unor organisme financiare internaționale cum sunt Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și altele. Așa se face că, de-a lungul timpului, sectorul public a fost examinat din punctul de vedere al corupției, birocrăției, transparenței politicilor guvernamentale, implicării statului în apărarea proprietății private și a drepturilor de proprietate intelectuală, încrederii în politicieni, independenței justiției sau eficienței cadrului legal în ceea ce privește mediul economic și social. Se adaugă la acestea dimensionarea sectorului de stat prin utilizarea unor indicatori bugetari agregați de tipul veniturilor și cheltuielilor publice (Mardiros, Dicu, Păvăloaia, Chelariu, 2017, p.1), urmată de aprecierea eficienței acestora din urmă.

Veniturile și cheltuielile publice – indicatori cantitativi de dimensionare a sectorului public

Considerat de cele mai multe ori a fi neproductiv în comparație cu mediul de afaceri, sectorul public, aparent negenerator de profit, a fost și este supus la o serie de presiuni în ceea ce privește reducerea dimensiunii sale. Dar, pentru a nu fi pus în situația de a se reduce și de a suporta costurile economice și mai ales sociale ale acestei acțiuni, pentru sectorul de stat pare mai potrivită ideea gestionării corespunzătoare a factorilor ce acționează asupra dimensiunii sale și anume: *impactul modernizării asupra sectorului public* (tradus prin impunerea de noi cerințe cum ar fi cele legate de investiții în infrastructură și de generarea de forță de muncă superior calificată, cu modificări benefice ale structurii existente dar și generatoare de șomaj, ca și consecință a apariției de meserii ultracalificate); în acest caz, asistăm la o creștere a dimensiunii sectorului public prin majorarea cheltuielilor; *îmbunătățirea condițiilor materiale și preocuparea mai accentuată pentru asigurarea sănătății* (acțiuni ce au ca efect creșterea speranței de viață și, implicit, majorarea fondurilor alocate programelor de asistență socială, recalificare a șomerilor, sistemelor publice de sănătate și pensii, fapt ce pune presiune asupra dimensiunii sectorului public, din nou prin creșterea cheltuielilor pe astfel de destinații); *instituirea de noi venituri bugetare și distribuirea acestora către segmentele sociale, sub impactul democrației* [(ține de dorința politicianilor de a obține majoritate de voturi și îi poate face pe aceștia să adopte o serie de reglementări cu caracter fiscal și social prin care să se realizeze un

transfer de venituri dinspre cei bogați (mai puțini) spre cei săraci (Anessi-Pessina, Barbera, Sicilia., Steccolini, 2016, p. 492); astfel, veniturile obținute de stat, prin taxarea păturilor sociale înstărite (impozite și taxe pe proprietate, pe venituri, dobânzi etc.) s-ar întoarce cu precădere la cei săraci, chiar dacă nu în exclusivitate (de unele dintre acestea putând să beneficieze și prima categorie de contribuabili) prin intermediul programelor de asistență socială, de subvenționare a diferitelor activități de care aceștia beneficiază (transportul public rutier și pe calea ferată, sistemul educațional și de sănătate publică etc.); rezultatul acestor măsuri se traduce prin majorarea simultană a veniturilor și cheltuielilor publice, prin modificarea structurii acestora, ambele cu impact final asupra dimensiunii sectorului public]; *internaționalizarea economică* - mobilitatea factorilor de producție (munca și capitalul) a crescut simțitor în contextul globalizării, investițiile de orice fel, străine sau autohtone fiind un factor dominant al dezvoltării economice; referitor la investițiile străine directe (ISD), acestea sunt condiționate de adoptarea, prin intermediul instituțiilor statului, de politici publice stabile (sprijinirea dezvoltării economice mai echilibrate în anumite zone ale țării, dezvoltarea de noi capacități de producție în sectoare cu valoare adăugată, asigurând astfel crearea de noi locuri de muncă), predictibile și cu factor cât mai scăzut de risc care să atragă investitorii (Aevoae, Dicu, Mardiros, 2018, p. 641). În Tabelul 1 prezentăm câteva tipuri de politici publice legate de ISD și care constituie apanajul sectorului public iar pentru implicarea sectorului public în creerea cadrului economic și legal necesar existenței și menținerii ISD în țara noastră considerăm Figura 1. Totodată, câștigurile salariale se întorc în economie stimulând consumul și generând impozite și taxe directe (pe elementele de avere) ori indirecte (accize, TVA etc.), ambele cu impact asupra creșterii dimensiunii sectorului public din punctul de vedere al veniturilor acumulate de acesta.

Fig. 1. Setul de elemente implicat în atrageres de ISD și rolul sectorului public în asigurarea și implementarea acestora

Sursa datelor: prelucrare proprie după Bonciu, F. *Politici și instrumente de atragere a investițiilor străine directe*. București: Editura Albatros, 2001.

Tabel 1. Tipuri de politici privind investițiile străine directe

Tipuri de politici	Caracterizare
<i>minimale</i>	se referă la nivelul pasiv, adică la oferirea posibilității unui investitor de a întreprinde anumite activități cu caracter economic într-o anumită țară
<i>de promovare</i>	activități de marketing realizate de către o țară pentru a fi cunoscută ca locație a proiectelor de investiție
<i>de atragere</i>	conțin pe lângă partea de promovare și o parte de negociere activă, adică partea de stimulente utilizate pentru ca investitorul să își stabilească locația în respectiva țară
<i>de menținere</i>	măsuri active de menținere a investițiilor (servicii post-investiție și personal specializat)
<i>mixte</i>	combinări ale celor anterioare

Sursa datelor: prelucrare proprie după Bințișan P. *Strategii și politici de investiții. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2005.*

Ca și punct de plecare în abordarea cantitativă a dimensiunii sectorului de stat vom avea în vedere, prin raportarea acestora la produsul intern brut (PIB) următoarele paliere: *cel al veniturilor publice* ce au în vedere o componentă curentă, cu încasare uzuală la buget (venituri fiscale, contribuții de asigurări, venituri nefiscale) la care se adaugă veniturile din capital (valorificarea unor bunuri ale statului), cele din operațiuni financiare legate de rambursarea împrumuturilor acordate diverșilor debitori și veniturile din subvenții primite de la diferite administrații sau organisme internaționale (guverne străine, Uniunea Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucție și dezvoltare, etc.); *cel al cheltuielilor aferente sectorului de stat* care comportă o clasificare funcțională, în raport de profilul de activitate al serviciilor publice prin intermediul cărora se îndeplinesc funcțiile statului (servicii publice generale; apărare, ordine publică și siguranță națională; cheltuieli social - culturale; servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape; acțiuni economice) și o clasificare economică în raport de natura lor (salarii, deplasări, detașări, etc.).

În ceea ce privește veniturile bugetare, ca prim indicator de dimensionare a sectorului public, valoarea acestora (atât anuală cât și ca medie a perioadei) pentru cazul economiilor din Uniunea Europeană face obiectul Tabelului 2.

Tabel 2. Veniturile bugetare – indicator cantitativ al dimensiunii sectorului public (% din PIB)

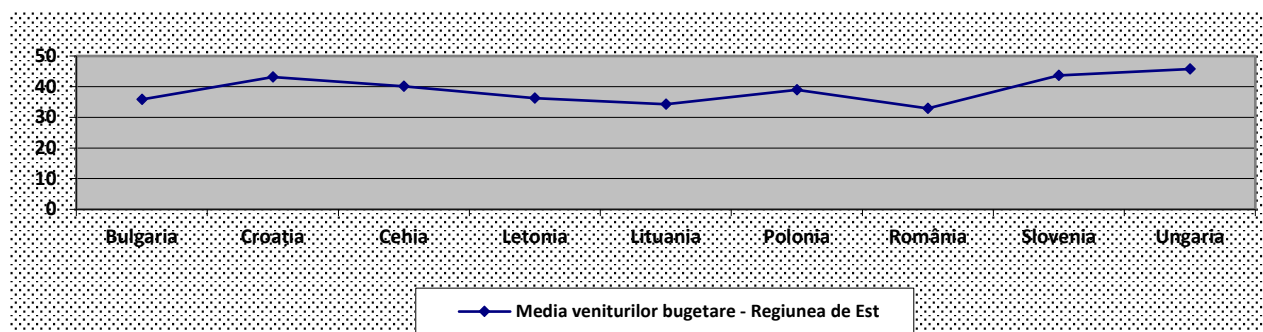
Europa de Est	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
<i>Bulgaria</i>	38,7	35,3	33,1	31,9	34,1	37,3	37,7	38,8	35,3	36,2	35,84
<i>Croația</i>	42,5	42,3	41,7	40,6	42,5	42,4	42,9	44,8	46,0	45,8	43,15
<i>Cehia</i>	38,7	38,7	39,3	40,3	40,5	41,4	40,3	41,1	40,2	40,5	40,10
<i>Letonia</i>	33,4	35,0	36,8	36,2	36,8	36,6	36,6	36,9	37,0	37,2	36,25
<i>Lituania</i>	35,0	35,8	35,4	33,5	33,0	32,9	34,0	34,6	34,4	33,6	34,22
<i>Polonia</i>	40,7	37,8	38,5	39,1	39,1	38,5	38,7	39,0	38,9	39,7	39,00
<i>România</i>	32,4	30,6	33,0	33,9	33,6	33,3	34,2	35,5	31,9	30,7	32,91
<i>Slovenia</i>	42,5	42,4	43,6	43,3	44,5	44,9	44,4	44,8	43,4	43,2	43,70
<i>Ungaria</i>	45,0	45,9	44,8	44,1	46,1	46,7	46,9	48,2	45,1	44,7	45,75
Europa de Vest	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
<i>Austria</i>	48,4	48,8	48,4	48,3	49,0	49,7	49,7	50,1	48,7	48,4	44,50
<i>Belgia</i>	49,2	48,8	49,3	50,3	51,6	52,7	52,2	51,3	50,6	51,3	46,12
<i>Cipru</i>	39,3	36,7	37,3	36,7	36,4	36,7	39,8	39,3	38,3	39,3	34,53
<i>Danemarca</i>	53,6	53,7	54,0	54,4	54,5	54,6	56,4	53,2	52,6	52,3	49,03
<i>Estonia</i>	37,1	43,9	40,7	38,6	39,0	38,3	38,5	39,7	39,1	38,9	35,80
<i>Finlanda</i>	52,4	52,2	52,1	53,3	54,0	54,9	54,9	54,4	54,2	54,2	48,78
<i>Franta</i>	50,0	50,0	50,0	51,1	52,1	53,1	53,3	53,2	53,2	53,8	47,25
<i>Germania</i>	43,4	44,3	43,0	43,8	44,3	44,5	44,5	44,5	44,8	45,0	40,19
<i>Grecia</i>	40,7	38,9	41,3	43,8	46,9	49,1	46,6	47,9	49,5	48,1	41,16

ACCOUNTING AND ACCOUNTING EDUCATION IN THE DIGITAL SOCIETY

<i>Irlanda</i>	34,8	33,2	33,0	33,7	34,0	34,2	33,8	27,0	27,0	26,0	28,79
<i>Italia</i>	45,2	45,9	45,7	45,7	47,9	48,1	47,9	47,7	46,5	46,4	42,45
<i>Luxemburg</i>	43,0	44,5	43,5	42,9	44,4	44,3	43,3	43,3	43,6	44,5	39,75
<i>Malta</i>	38,5	38,6	38,7	38,8	39,2	39,5	39,5	39,1	38,0	39,7	35,42
<i>Olanda</i>	43,3	42,5	42,6	42,4	42,8	43,6	43,6	42,6	43,6	43,7	39,15
<i>Portugalia</i>	41,6	40,4	40,6	42,6	42,9	45,1	44,6	43,8	42,8	42,7	38,83
<i>Slovacia</i>	34,5	36,3	34,7	36,5	36,3	38,7	39,3	42,5	39,2	39,4	34,31
<i>Spania</i>	36,7	34,8	36,2	36,2	37,6	38,6	38,9	38,5	37,7	37,9	33,92
<i>Suedia</i>	51,9	52,0	50,7	50,1	50,3	50,6	49,5	49,8	50,8	50,8	46,05
<i>Marea Britanie</i>	39,2	37,2	38,3	38,4	37,6	38,6	37,6	38,0	38,5	39,1	34,77

Sursa datelor: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Evoluția dimensiunii sectorului public, prin raportarea acesteia la media veniturile bugetare (Europa de Est) este prezentată în Figura 2.

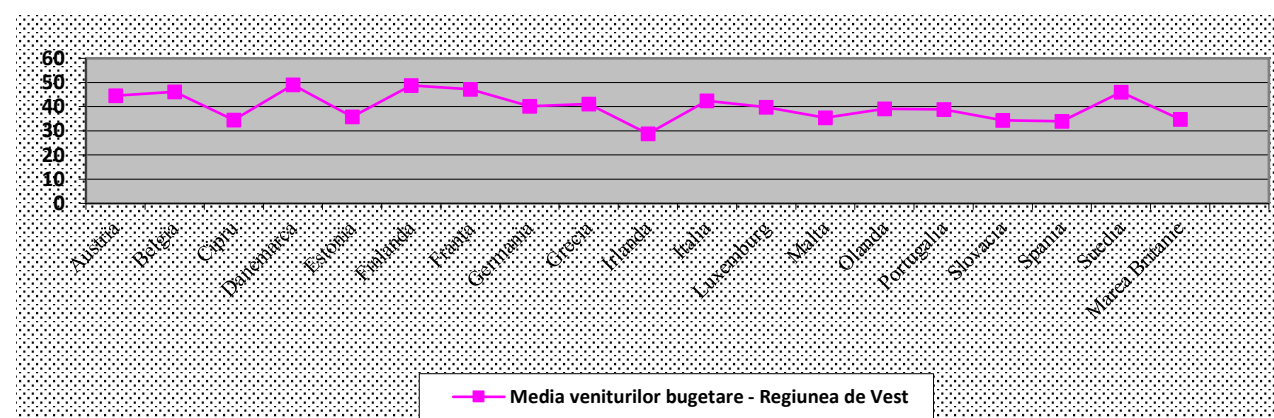

Fig. 2. Evoluția dimensiunii sectorului de stat al economiilor din Uniunea Europeană – Regiunea de Est – media perioadei privind veniturile bugetare

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 2

În urma analizei datelor din Tabelul 2 pentru Regiunea de Est, putem afirma, cu referire la media *veniturilor bugetare* pentru perioada analizată, că cea mai mare dimensiune a sectorului de stat se întâlnește în cazul Ungariei iar cel mai redus nivel al sectorului public apare ca fiind caracteristic României.

Utilizarea mediei veniturilor bugetare ca și prim indicator cantitativ pentru dimensionarea sectorului public în economiile Uniunii Europene (Europa de Vest), este prezentată în Figura 3.

Fig. 3. Evoluția dimensiunii sectorului de stat al economiilor din Uniunea Europeană – Regiunea de Vest – media perioadei privind veniturile bugetare

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 2

Pentru Vestul Europei, cea mai mare dimensiune a sectorului de stat prin prisma mediei veniturilor publice se întâlnește în cazul Danemarcei și Finlandei iar cel mai redus nivel al sectorului public apare ca fiind caracteristic Irlandei.

Cel de-al doilea indicator cantitativ de apreciere a dimensiunii sectorului public este reprezentat de cheltuielile publice (Aschauer, 1989, p. 180) a căror valoare, pentru economiile aparținând Uniunii Europene, apare sistematizată în Tabelul 3, atât ca valori anuale, cât și ca medie a perioadei.

Tabel 3. Dimensionarea sectorului public prin intermediul indicatorului cantitativ reprezentat de cheltuielile bugetare

(% din PIB)

Europa de Est	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
Bulgaria	37,1	39,4	36,2	33,8	34,5	37,7	43,1	40,5	35,1	35,1	37,25
Croația	45,3	48,3	48,0	48,5	47,8	47,6	48,1	48,3	46,9	45,0	47,38
Cehia	40,6	44,2	43,5	43,0	44,5	42,6	42,4	41,7	39,5	39,0	42,10
Letonia	37,6	44,2	45,5	40,5	38,0	37,7	38,1	38,2	37,0	37,8	39,46
Lituania	38,1	44,9	42,3	42,5	36,1	35,5	34,6	34,9	34,1	33,1	37,61
Polonia	44,3	45,0	45,8	43,9	42,9	42,6	42,4	41,7	41,1	41,1	43,08
România	37,8	39,7	39,9	39,3	37,2	35,5	35,4	36,2	34,9	33,6	36,95
Slovenia	43,9	48,2	49,3	50,0	48,5	59,5	49,9	47,7	45,3	43,2	48,55
Ungaria	48,7	50,4	49,3	49,5	48,5	49,4	49,5	50,1	46,8	46,9	48,91
Europa de Vest	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
Austria	49,9	54,1	52,8	50,9	51,2	51,6	52,4	51,1	50,3	49,2	51,35
Belgia	50,3	54,2	53,3	54,5	55,9	55,8	55,3	53,7	53,0	52,2	53,82
Cipru	38,4	42,1	42,0	42,3	41,9	41,9	48,8	40,6	38,0	37,5	41,35
Danemarca	50,4	56,5	56,7	56,4	58,0	55,8	55,2	54,5	52,7	51,2	54,74
Estonia	39,7	46,1	40,5	37,4	39,3	38,5	37,8	39,6	39,5	39,3	39,77
Finlanda	48,3	54,8	54,8	54,4	56,2	57,5	58,1	57,1	55,9	54,0	55,11
Franta	53,3	57,2	56,9	56,3	57,1	57,2	57,2	56,8	56,7	56,5	56,52
Germania	43,6	47,6	47,3	44,7	44,3	44,7	44,0	43,7	43,9	43,9	44,77
Grecia	50,8	54,1	52,5	54,1	55,7	62,3	50,2	53,5	48,9	47,3	52,94
Irlanda	41,8	47,0	65,0	46,5	42,0	40,3	37,4	28,9	27,5	26,3	40,27
Italia	47,8	51,2	49,9	49,4	50,8	51,1	50,9	50,3	49,1	48,7	49,92
Luxemburg	39,7	45,1	44,1	42,4	44,1	43,3	42,0	42,0	41,9	43,1	42,77
Malta	42,6	41,9	41,1	41,2	42,7	42,0	41,3	40,1	37,1	36,2	40,62
Olanda	43,1	47,6	47,9	46,8	46,8	46,5	45,7	44,6	43,6	42,5	45,51
Portugalia	45,3	50,2	51,8	50,0	48,5	49,9	51,8	48,2	44,8	45,7	48,62
Slovenia	36,9	44,1	42,1	40,8	40,6	41,4	42,0	45,1	41,5	40,2	41,47
Spania	41,2	45,8	45,6	45,8	48,1	45,6	44,8	43,7	42,2	41,0	44,38
Suedia	50,0	52,7	50,8	50,3	51,3	52,0	51,1	49,6	49,7	49,3	50,68
Marea Britanie	44,4	47,3	47,6	45,9	45,7	43,9	43,0	42,2	41,4	40,9	44,23

Sursa datelor: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Evoluția dimensiunii sectorului public interpretată prin raportarea la cheltuielile bugetare, în economiile Uniunii Europene (regiunea Europei de Est), ca medie a perioadei este prezentată în Figura 4.

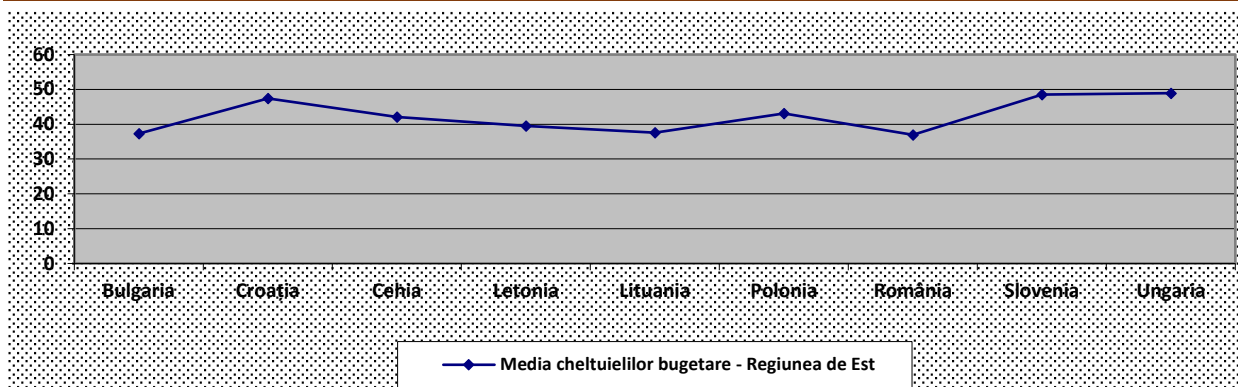

Fig. 4. Evoluția dimensiunii sectorului de stat al economiilor din Uniunea Europeană – Regiunea de Est – media perioadei privind cheltuielile bugetare

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 3

Pentru Regiunea de Est, în ceea ce privește cheltuielile bugetare, examinarea datelor din Tabelul 3 permite formularea următoarelor concluzii: ca și medie a cheltuielilor publice, cea mai mare dimensiune a sectorului de stat se întâlnește în cazul Ungariei iar cel mai redus nivel al sectorului public apare ca fiind caracteristic României.

Utilizarea cheltuielilor bugetare ca și indicator cantitativ pentru dimensionarea sectorului public în economiile Uniunii Europene (regiunea Europei de Vest), ca medie a perioadei, este prezentată în Figura 5.

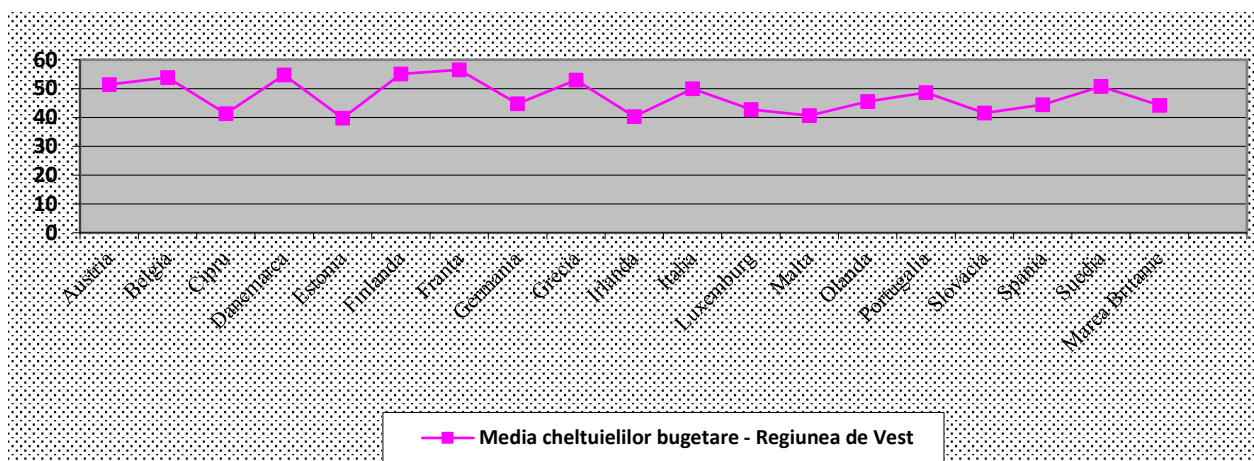

Fig. 5. Evoluția dimensiunii sectorului de stat al economiilor din Uniunea Europeană – Regiunea de Vest – media perioadei privind cheltuielile bugetare

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 3

Raportat la Regiunea de Vest, examinarea datelor din același Tabel 3 ne face să afirmăm, cu referire la media veniturilor bugetare pentru perioada analizată, că cea mai mare dimensiune a sectorului de stat se întâlnește în cazul Franței iar cel mai redus nivel al sectorului public apare ca fiind caracteristic Estoniei.

Eficiența utilizării cheltuielilor publice în economiile Uniunii Europene

Din analiza datelor anterioare privind dimensionarea sectorului public cu ajutorul agregatelor bugetare reprezentate de veniturile și cheltuielile publice rezultă că dimensiunea sectorului public aferentă vestului Europei este net superioară celei ce caracterizează estul aceluiași areal geografic, economiile din primul eșantion fiind cele cu tradiție în dezvoltarea economică, guvernată de eficiență. Și totuși, ce pot face economiile din est care nu își pot majora peste noapte veniturile și, implicit cheltuielile pentru a ajunge la un nivel comparativ al sectorului public? Pentru acestea și nu numai, singura direcție de acțiune rămâne creșterea gradului de colectare al veniturilor bugetare și eficientizarea cheltuirii banului public, deoarece indiferent de nivelul resurselor acumulate la bugetul

unui stat, acestea nu vor contribui niciodată la maximizarea condițiilor de trai ale populației și la buna imagine de care acel stat se bucură în economia globală, cât timp utilizarea lor va fi inefficientă sau mai exact câtă vreme aceste venituri vor fi supuse risipei de către cei în drept să le gestioneze (Afonso, Schuknecht, Tanzi, 2005, 340). În sprijinul acestei afirmații, o abordare comparativă și de ansamblu asupra indicatorului de eficiență menționat o putem obține prin examinarea datelor din Tabelul 4.

Tabel 4. Eficiența/Ineficiența utilizării banului public la nivelul economiilor din Uniunea Europeană

Europa de Est	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
Bulgaria	2,8	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	2,6	2,6	2,6	3,1	2,85
Croația	3,2	2,8	2,4	2,1	2,3	2,4	2,2	2,2	2,2	2,4	2,42
Cehia	2,8	3,0	2,9	2,5	2,4	3,4	5,0	5,0	5,0	3,0	3,50
Letonia	3,2	2,7	2,4	2,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,3	2,83
Lituania	3,0	2,4	2,4	2,7	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7	2,75
Polonia	2,7	2,9	3,1	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,2	2,94
România	2,8	2,6	2,5	2,7	2,5	2,2	2,5	2,5	2,5	2,4	2,52
Slovenia	3,3	3,3	2,9	2,6	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2	2,7	2,61
Ungaria	2,3	2,1	2,2	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,5	2,46
Europa de Vest	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Media
Austria	4,3	4,2	4,2	4,0	3,7	3,6	3,4	3,4	3,4	2,7	3,69
Belgia	3,8	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,49
Cipru	4,6	4,6	4,2	3,9	3,5	3,2	3,4	3,4	3,4	3,7	3,79
Danemarca	5,0	4,7	4,6	4,5	3,8	3,6	3,8	3,8	3,8	4,0	4,16
Estonia	3,9	3,4	3,5	3,7	3,6	4,0	4,3	4,3	4,3	3,5	3,85
Finlanda	5,1	4,9	4,7	4,8	4,8	5,1	4,8	4,8	4,8	4,8	4,86
Franta	3,9	3,7	3,5	3,4	3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,3	3,32
Germania	4,1	4,1	4,0	3,7	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2	5,4	4,21
Grecia	3,3	2,7	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2	2,2	1,8	2,27
Irlanda	3,8	3,3	2,9	3,0	3,2	3,4	3,8	3,8	3,8	3,6	3,46
Italia	2,2	2,3	2,6	2,5	2,3	2,0	1,9	1,9	1,9	2,0	2,16
Luxemburg	4,6	5,0	4,8	4,5	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5	5,0	4,62
Malta	3,9	4,0	3,8	3,7	3,6	3,8	3,8	3,8	3,8	4,0	3,82
Olanda	4,8	4,7	4,6	4,6	4,7	4,5	4,3	4,3	4,3	4,9	4,57
Portugalia	3,6	3,2	2,5	1,9	2,2	2,4	2,8	2,8	2,8	3,2	2,74
Slovacia	2,8	2,6	2,4	2,6	2,6	2,1	2,3	2,3	2,3	2,7	2,47
Spania	4,1	3,6	2,7	2,6	2,7	2,6	2,5	2,5	2,5	3,1	2,89
Suedia	4,7	4,7	4,9	4,8	4,9	5,0	4,8	4,8	4,8	4,2	4,76
Marea Britanie	3,3	3,2	3,2	3,4	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8	4,2	3,62

Valori asociate indicatorului: "1" – ineficiență totală în utilizarea banului public; "7" – maximă eficiență în utilizarea banului public

Sursa datelor: World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, <https://www.weforum.org/reports>

Reprezentarea grafică a evoluției eficienței/ineficienței cu care sunt cheltuiți banii publici, pentru economiile membre UE, ca medie a perioadei, face obiectul figurilor 6,7.

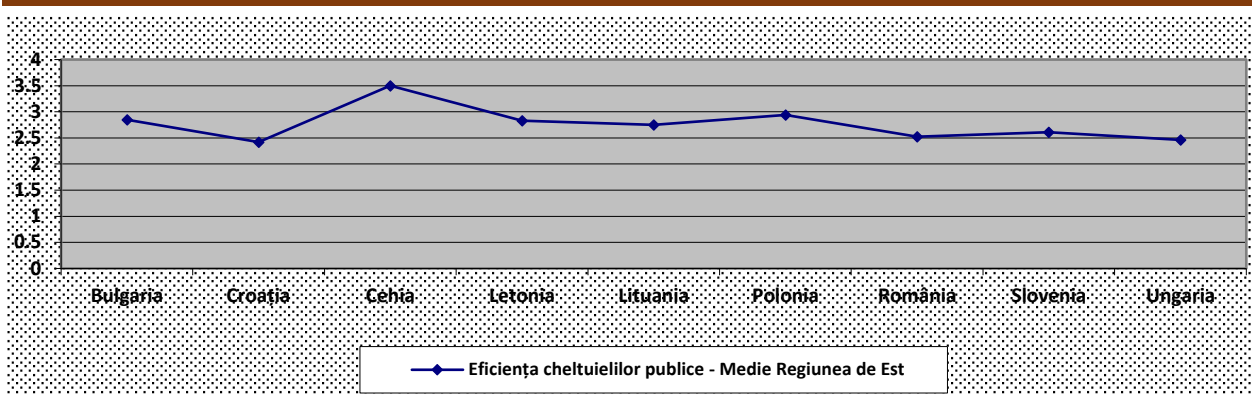

Fig. 6. Evoluția eficienței/ineficienței cheltuirii banului public în economiile UE – Regiunea de Est – media perioadei

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 4

Analiza în evoluție a indicatorului calitativ reprezentat de eficiența/ineficiența cheltuirii resurselor publice (ca medie a perioadei) permite sublinierea următoarelor aspecte: pentru Regiunea de Est, cel mai ridicat nivel al ineficienței în utilizarea fondurilor publice pentru furnizarea de bunuri și servicii publice către populație s-a înregistrat de către Croația, al cărui scor mediu a fost de 2,42 din valoarea posibilă de 7. Cehia, cu o medie a scorului de eficiență a cheltuirii banului public în raport de nevoile cetățenilor de 3,5 ocupă poziția de lider în clasament.

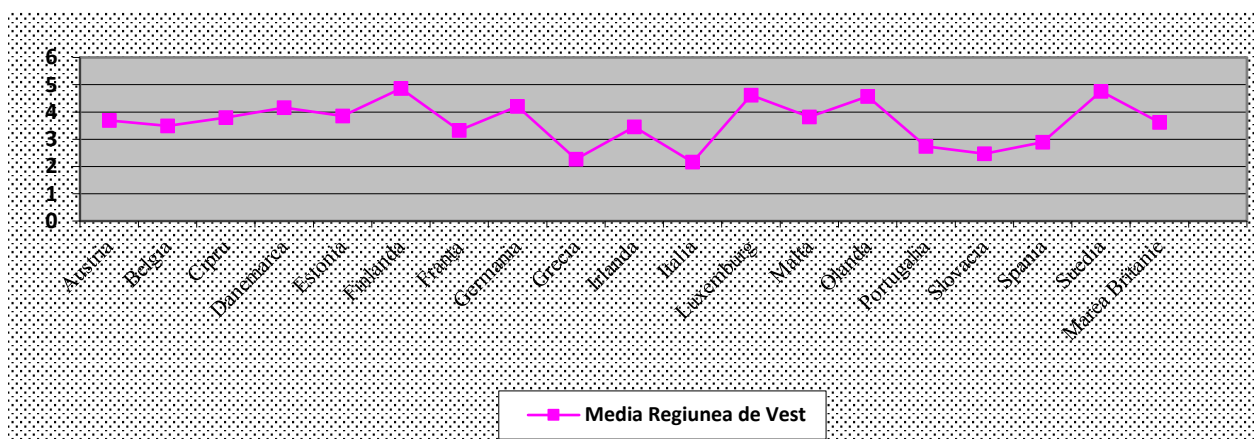

Fig. 7. Evoluția eficienței/ineficienței cheltuirii banului public în economiile UE – Regiunea de Vest – media perioadei

Sursa: prelucrare proprie după datele din Tabelul 4

Pentru Regiunea de Vest, situația celei mai reduse eficiențe a utilizării de fonduri publice a fost înregistrată de către Italia, cu un scor mediu de 2,16. La polul opus se află Finlanda cu o eficiență medie a utilizării de fonduri publice de 4,86 dintr-un scor posibil de 7.

Concluzii

În vederea realizării unei comparații inter-regionale privind dimensionarea sectorului public în raport de veniturile bugetare au rezultat următoarele: considerînd drept bază fixă media PIB a regiunilor din vestul Europei, membre ale Uniunii Europene dimensiunea sectorului public pentru est are de fapt valoarea de $38,99\% \times 185,46/835,19 = 8,66\%$ din PIB vest, fiind deci de 4,62 ori mai mică decât în cazul Regiunii de Vest; se impun aici o serie de precizări legate de faptul că valoarea PIB pentru zona Europei de Vest a fost, pe perioada analizată, în medie de 835,192 mld \$, în timp ce pentru est, valoarea aceluiași indicator a fost de 185,46 mld \$.

Utilizarea cheltuielilor publice în cazul dimensionării sectorului public permite următoarele concluzii: folosind din nou drept bază fixă media PIB a regiunilor din vestul Europei, membre ale Uniunii Europene, dimensiunea sectorului public pentru Regiunea de Est are de fapt valoarea de

42,37% x 185,46/835,19 = 9,41% din PIB vest, fiind deci de 5,03 ori mai mică decât pentru Regiunea de Vest.

Analiza valorilor din Tabelele 2, 3 și 4 permite formularea următoarelor întrebări: “este sau nu de dorit un sector public de dimensiune mare ?” și “Se impune scăderea dimensiunii acestuia?”. Legat de prima întrebare, răspunsul este pozitiv dar cu unele amendamente. Astfel, existența unui sector de stat de dimensiune mare, tradusă prin nivelul semnificativ al veniturilor și cheltuielilor publice, este de dorit cât timp există pârgiile necesare acumulării acestor agregate bugetare și a utilizării lor eficiente. Altfel spus, acolo unde dezvoltarea economică permite acumularea de venituri bugetare semnificative, nivelul acestora oferă posibilitatea alocării, sub formă de cheltuieli, a unor sume consistente și pe destinații primordiale cum sunt cele legate de educație, sănătate, protecție socială etc. Amendamentele la care se făcea trimitere anterior se traduc prin necesitatea supervizării permanente a veniturilor și cheltuielilor bugetare, în termeni de dimensiune și utilizare eficientă, fapt ce presupune aducerea în prim-plan a preocupării pentru buna și corectă funcționare a instituțiilor statului, ca furnizoare de servicii publice de bună calitate. Efectul acestei stări de fapt va fi creșterea satisfacției cetățenilor, a încrederii acestora în legitimitatea și în eficiența statului, ca gestionar al agregatelor bugetare. Legat de cea de-a doua întrebare, tentația guvernelor de a reduce dimensiunea sectorului de stat se manifestă, de regulă, în direcția diminuării cheltuielilor publice. De acord, dar nu oricum deoarece de maximă importanță, în acest caz, este identificarea acelor categorii de cheltuieli a căror variație descrescătoare produce un impact negativ minim asupra cetățenilor în particular, asupra economiei în general. Aceasta, în ideea evitării unor posibile conflicte sociale a căror dimensiune și finalitate pot conduce la instabilitate politică și economică.

Bibliografie:

1. Aevoae G.M., Dicu R.M., Mardiros D.N.2018. How do the foreign direct investments flow? The case of the cross-border M&As in the European Union, *Journal of Accounting and Management Information Systems*. 17(4): 641-662. DOI: <https://doi.org/10.24818/jamis.2018.04007>
2. Afonso A., Schuknecht L., Tanzi V. 2005. Public sector efficiency: An international comparison, *Journal of Public Choice*, 123(3-4): 321-347. DOI: : <https://doi.org/10.1007/s11127-005-7165-2>
3. Anessi-Pessina E., Barbera C., Sicilia M., Steccolini I. 2016. Public sector budgeting: a European review of accounting and public management journals, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 29(3): 491-519. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-11-2013-1532>
4. Aschauer D.A. 1989. Is public expenditure productive?, *Journal of Monetary Economics*, 23(2): 177-200. DOI: [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(89\)90047-0](https://doi.org/10.1016/0304-3932(89)90047-0)
5. Mardiros D.N., Dicu R.M., Păvăloaia L., Chelariu G. 2017. The Budgetary Implementation on Main Components of Romania's General Consolidated State Budget, *Journal of EuroEconomica*, 36(1), Online ISSN: 2065-3883; Print ISSN: 1582-8859.
6. Bințișan P. 2005. *Strategii și politici de investiții*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
7. Bonciu, F. 2001. *Politici și instrumente de atragere a investițiilor străine directe*. București: Editura Albatros.
8. Stiglitz J.E. 1988. *Economics of the Public Sector*, London: Published by W.W. Norton & Company.
9. Stiglitz J.E., Rosengard J.K. 2015. *Economics of the Public Sector: Fourth International Student Edition*. London: Published by W.W. Norton & Company.
10. Trotman-Dickenson D.I.2016. *Economics of the Public Sector*. London: Published by Macmillan International Higher Education.
11. Eurostat Database, Economy and finance, Government statistics, Government finance statistics, Annual government finance statistics, Government revenue, expenditure and main aggregates, Total general government revenue, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
12. Eurostat Database, Economy and finance, Government statistics, Government finance statistics, Annual government finance statistics, Government revenue, expenditure and main aggregates, Total general government expenditure, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
13. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2008-2009, Pillar 1: Institutions, Diversion of government spending, <https://www.weforum.org/reports>
14. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2009-2010, Diversion of government spending <https://www.weforum.org/reports>

15. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2010-2011, Diversion of government spending <https://www.weforum.org/reports>
16. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2011-2012, Diversion of government spending <https://www.weforum.org/reports>
17. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2012-2013, Diversion of government spending <https://www.weforum.org/reports>
18. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2013-2014, Efficiency of government spending <https://www.weforum.org/reports>
19. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2014-2015, Efficiency of government spending <https://www.weforum.org/reports>
20. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2015-2016, Efficiency of government spending <https://www.weforum.org/reports>
21. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2016-2017, Efficiency of government spending <https://www.weforum.org/reports>
22. World Economic Forum, Global Competitiveness Reports 2017-2018, Efficiency of government spending <https://www.weforum.org/reports>